

MOJ DOM

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja 8 krat letno. - Uredništvo in upravljanje je v Salendrovi ulici št. 6. - Telefon št. 4283.
Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani. - Odgovorni urednik Ivan Freilih.

Štev. 2.

Ljubljana, 5. februarja 1940

Leto XX

Uredba o spremembah in dopolnitvah zakona o taksah

Na podstavi člena 1. uredbe o spremembi obstoječih predpisov in izdajanju novih M. s. št. 1118 z dne 16. septembra 1939. leta predpisuje ministrski svet na predlog ministra za finance

uredbo
o spremembah in dopolnitvah zakona
o taksah.

Službene novine kraljevine Jugoslavije z dne 23. dec. 1939., št. 294/CIII/816., Službeni list z dne 17. I. 1940, št. 23/5.

Zastaranje taks.

V načelu preneha po novem besedilu čl. 33 pravica na odmero takse v petih letih po onem koledarskem letu, v katerem je prijavi zavezana stranka predložila prijavo odnosno podatke za odmero takse, odnosno če ni obstajala obveznost prijave, po preteku onega koledarskega leta, v katerem je finančno oblastvo zvedelo, da je nastala taksna obveznost.

Pri listinah in drugih taksnih predmetih, kjer se taksa plača v kolkih, ali se plača v gotovini namesto v kolkih, prične teči 5 letni rok po preteku onega koledarskega leta, v katerem je finančno oblastvo zvedelo za obstoj take listine.

Ko pa je preteklo 30 let od onega koledarskega leta, v katerem je nastala taksna obveznost, in v tem času oblastvo ni imelo možnosti, da takso odmeri in pobere, tedaj se smatra, da je pravica države v vsakem primeru končno zastarala (razen če se uradno uporabi spis, ki bi moral biti taksiran s kolki: v tem primeru pa se plača ona taksa, ki bi se morala plačati v času, ko je bil dotični taksni spis sestavljen).

Zneski takse, ki so bili zaradi nepravilne odmere ali zaradi nepravilne uporabe predpisov prenizko določeni in plačani, se lahko še naknadno odmerijo, ako ni preteklo pet let od onega koledarskega leta, v katerem je prej odmerjena ali plačana taksa dospela ali je bila plačana, odnosno po preteku onega koledarskega leta, v katerem je bila na pritožbo dostavljena veljavna odločba (izvzemši pravnoveljavne rzsodbe upravnega sodišča ali državnega sveta).

Pravica države na izterjavo že odmerjene redne takse zastara v petih letih po preteku onega koledarskega leta, v katerem je postala odločba o taksi odnosno kazni pravnoveljavna.

Novi čl. 33 a vsebuje podrobne določbe o tem, kakšna oblastvena opravila prekinajo tok zastaranja. Tok zastaranja pravice države na odmero takse se prekine z vsakim službenim aktom o dotičnem predmetu, ki se taksnemu zavezancu pravilno dostavi. Tok zastaranja pravice dr-

žave na izterjavo že odmerjene takse se prekine z vsakim poizkusom ali z izvršeno stopnjo eksekutivne izterjave (opominom, popisom, odreditvijo prodaje) kakor tudi z vpisom dolgovanega zneska v javne knjige. Tok zastaranja pravice za izterjavo prekine tudi zahteva taksnega zavezanca, da se izterjava odloži ali da se dovoli obročno odplačilo, kakor tudi samo dovoljenje obročnega odplačila. Če je dospela taksa zavarovana z ročno zastavo, ne more zastarati pravica na izterjavo, dokler je oblastvo v posesti zastavljenega predmeta. Če pa je dospela taksa zavarovana z vpisom v javne knjige ali z vinkulacijo, tedaj zastara pravica države na izterjavo v 30 letih po vpisu odnosno po zabeležbi.

Po preteku onega koledarskega leta, v katerem je bilo zastaranje prekinjeno, pričinja teči nov rok zastaranja.

Odgovornost uradnikov.

Važna je nova določba, da so organi oblastev, po katerih krivic država izgubi z zastaranjem pravico na odmero ali izterjavo redne takse, dolžni državi nadomestiti povzročeno škodo, vrhu tega pa odgovarjajo disciplinsko. Odločbo o povračilu škode izda finančna direkcija, na področju katere je zaposlen dotični uradnik v trenutku, ko se prične postopanje proti njemu zaradi povračila škode. Proti taki odločbi pa ima uradnik pravico pritožbe na finančno ministristvo. Za uradnika pa zastara dolžnost povračila škode državi v petih letih po preteku onega koledarskega leta, v katerem je država ugotovila, da je zaradi zastarelosti izgubila pravico odmere odnosno povračila takse.

Nagrade za uradnike.

Poslednji odstavek novega čl. 33 a določa, da sme finančni minister na predlog davčnega oddelka odrediti finančnim organom, ki vršijo odmero, izterjavo in cenzuro taks, odnosno inspekcijo odmere izterjatve in cenzuro, nagrada v višini 10% od onih pobranih vsot kazenske takse, za katere bi bila oškodovana država in so to oškodovanje države našli uradniki s svojim delom in s svojo inspekcijo.

Povišana prenosna taksa

V tarifi k taksnemu zakonu se spremenijo določbe 12. tarifne postavke, ki se nanaša na takso od prenosa premičnin in nepremičnin. Taksa na zakupne in prodajne pogodbe znaša odslej pri premičninah 2% vrednosti (doslej 1%), pri nepremičninah pa se poveša na 6%, (doslej 4%). Ker se vrhu tega pobira 2% banovinska taksa od prenosa nepremičnin in v Ljubljani tudi 2%

občinska taksa, bo odslej treba plačati pri prenosu nepremičnin v Ljubljani samo na državni prenosni taksi in na samoupravnih prenosnih taksah 10% vrednosti, brez ostalih taks, ki so v zvezi s prenosom in brez občinske prirastkarine. Po novem besedilu prve pripombe k tej tarifni postavki se za vrednost nepremičnin jemlje ali nakupna cena ali pa ocenjena vrednost.

Povišane takse za najeminske pogodbe

Taksa na pogodbe ali listine o najemu zgradb, stanovanj in lokalov se poveša za 100%, to je na dvakratni sedanjí znesek. Ker pa še niso v prometu novi obrazci za najemne pogodbe se uporabijo zaenkrat še stari obrazci in se razlika v taksi nalepi v kolkih. Najemne pogodbe, ki so bile na monopoliziranih obrazcih sklenjene do uveljavljenja te uredbe, to je do 23. decembra lanskega leta, se smatrajo, da so pravilno kolkovane.

Taksa za službene pogodbe.

Novela k taksni tarifi prinaša tudi novo stilizacijo besedila o taksi na službene pogodbe po tar. post. 20. V bodoče obstoja taksna obveznost ne glede na to, ali obstoja med strankami formalna pismena pogodba, samo da o tem obstoja kakšna listina. Veljavnost takse po tarifni postavki 20 o taksi na službene pogodbe se razširi na vso državo z naslednjimi določbami (doslej se je v Sloveniji ta taksa plačevala po tar. post. 40. pristojnega zakona iz leta 1850).

Za pogodbe o službi, s katerimi se nekdo za določen čas obveže vršiti kakšno službo proti določeni nagradi se plača taksa po znesku vseh protidajatev (prejemkov), zvezanih s službo in izračunanih v smislu člena 20. zakona o taksah (po skupni denarni vrednosti prejemkov za ves pogodbeni čas, toda največ za 20 let; če gre za dosmrtno pogodbo se pobere taksa na podlagi prijemkov v 10 letih, če pa je pogodba določena za nedoločen čas, se plača taksa na podlagi prejemkov v treh letih). Taksa pa znaša 1% od zneska prejemkov.

V pripombah k tej tarifni postavki je določeno še naslednje: Za službene odnošaje, ki se ne naslanjajo na kakšen privatno-pravni naslov, torej za javno-pravne službene odnošaje, kakor tudi za službene odnošaje kontraktualnih državnih in banovinskih uradnikov se plača taksa iz te tarifne številke po vrednosti enoletnih prijemkov brez ozira na to, za kakšen čas je določen službeni odnošaj. Tej taksi niso podvrženi službeni odnošaji, ki so zasnovani na zakonu o državnih uradnikih in državnih uslužbencih po zakonu o državnem prometnem osebju, po zakonu o ustrojstvu vojske in mornarice, nadalje službeni odnošaji banovinskih uslužbencev,

službeni odnošaji svečnikov vseh priznanih veroizpovedij ter službeni odnošaji po vajeniških pogodbah.

Taksa iz te tarifne številke se plača ne glede na to, ali je sestavljena pogodba, ki jo podpišeta obe stranki, ali pa je pravno listino (dekret, pismo o postavitvi, zapisnik o postavitvi ali slično) sestavil samo delodajalec ali če se akt o postavitvi stavi v arhiv, in ne glede na to, ali je delodajalec fizična ali pravna oseba oziroma ali mu pripada oprostitev od takse ali ne.

Kadar dobi uslužbenec od istega delodajalca ali njegovega pravnega naslednika kako drugo službo z enakimi prijemki, tedaj se plača samo stalna taksa 20 din na vsako polo dotične pravne listine. Če pa v isti službi dobi višje prejemke, tedaj se plača taksa samo na višek prejemkov, vendar se mora v takem primeru dokazati, da je že plačana taksa na prej dosežene prijemke ali da obstoja oprostitev od te takse po zakonskih predpisih, ki so takrat veljali.

Kot vrednost se ima vzeti pogojena plača, če gre za prejemke, ki se ponavljajo; če pa so prejemki določeni po količini prodajatev, se vrednost določi po skupnem pogojnem poslu.

Na službene odnošaje, ki doslej niso bili podvrženi tej taksi, pa so po predpisih te tarifne številke zavezani taksi, se mora taksa plačati v roku 90 dni po uveljavljenju novih predpisov (do 23. marca t. l.). Za službene odnošaje, za katere do uveljavljenja novih predpisov taksa sploh ni bila plačana ali ni bila plačana v zadostni višini, pa je bil ta službeni odnošaj podvržen plačilu takse po prejšnjih zakonskih predpisih, je treba plačati takso po novih predpisih, pri čemer se upošteva eventualno že plačana taksa.

Pravilnik k tej tarifni številki še določa: Taksa iz te tarifne številke se plača brez ozira na to, ali obstoja med strankami formalna pismena pogodba, ki jo podpišeta obe stranki, ali ne obstoja. Dovolj je, če obstoja takšna listina, ki lahko služi kot dokaz, četudi ni dostavljena stranki in jo pridržuje delodajalec (n. pr. zapisnik o seji upravnega odbora o postavitvi dotičnega uradnika). Tudi korespondenca o nastavitvi je podvržena tej taksi, četudi je podpisana samo od ene strani. Za listine o službenih odnošajih, ki so bile sestavljene v inozemstvu, velja obveznost z dnem, ko se dotična listina, njen prepis ali prevod prenese v našo državo.

Kot pogodbene prejemke je upoštevati tudi prejemke v naravi, ki se ocenijo po tablici denarnih ekvivalentov prejemkov v naravi, v smislu § 22. zakona o zavarovanju delavcev oziroma po odloku ministra za socialno politiko od 18. junija 1931 objavljenem v pravilniku k zakonu o neposrednih davkih k členu 94. tega zakona.

Taksa iz te tarifne številke se plača v gotovini pri davčni upravi. Zato so delodajalci dolžni v 15 dneh po postanku listine, oziroma od sklenitve službene pogodbe izročiti davčni upravi pismo prijavo. Na isti način je treba prijaviti tudi pogodbeno povišanje prejemkov. Kdor ne izvrši te taksne dolžnosti, se kaznuje po določbah člena 51. taksnega zakona (plačati mora še kazensko takso v enkratnem znesku redne takse).

Taksa na dediščine in daritve

Že s finančnim zakonom za leto 1937/38 je bila taksa za pogodbe med živimi in za primer smrti, ter za vse prenose z daritvijo, oporoko ali po zakonitem dednem nasledstvu (po tarifni številki 23 taksne tarife) razširjena na ozemlje vse države (dotlej so na področje Slovenije in Dalmacije veljali še stari avstrijski predpisi o dednih pristožbinah). Po novi razpredelnici se izmera takse v večini primerov poveča.

V prvi skupini so odslej samo otroci (doslej tudi vnuki) in znaša taksa pri čisti vrednosti pripadle imovine do 10.000 din 1% (doslej 0), do 25.000 din 1.5% (doslej 1.5%), do 50.000 din 2% (2%), do 100.000 din 2.5% (2.5%), do 200.000 dinarjev 3% (3%), do 400.000 din 3.5% (3.5%), do 600 tisoč dinarjev 4% (4%), do 1 milijona dinarjev 5% (4.5%), do 5 milijonov dinarjev 6% (5%), do 3 milij. dinarjev 7% (5.5%), preko 3 milijone din 8% (6%).

V drugi skupini, ki velja za adoptirane, pozakonjene in nezakonske otroke, za vnuke in ostale sorodnike v premi črti, za zakonca, ki v času nastale taksne obveznosti ni bil ločen od mize in postelje ali razporečen, in za zakonca, ki je bil ločen ali razporečen brez lastne krivde, znaša taksa pri vrednosti pripadle imovine do 2000 din 1.5% (doslej 0), do 10.000 din 1.5% (1%), do 25.000 din 2% (1.5%), do 50.000 din 2.5% (2 odstotka), do 100 tisoč din 3% (2.5%), do 200.000 din 4% (3%), do 400.000 din 5% (3.5%), do 600.000 din 6% (4%), do 1 milijona na 7% (4.5%), do 2 milijonov dinarjev 8% (5%), do 3 milijonov din 9% (5.5%), preko 3 milijonov din 10% (6%).

V tretji skupini, kamor spadajo bratje in sestre, najsij tudi le po enem roditelju, in pastorki, znaša taksa pri čisti vrednosti pripadle imovine do 2000 din 3% (doslej 1%), do 10.000 din 4% (2%), do 25.000 din 5% (3 odstotke), do 50.000 din 6% (4 odstotke), do 100.000 din 7% (5%), do 200.000 din 8% (6%), do 400.000 din 10% (7%), do 600.000 din 12% (8%), do 1 milijona 14% (9%), do 2 milijonov din 16% (10%), do 3 milijonov din 18% (11 odstotkov), in preko 3 milijone din 20% (12%).

V četrti skupini, kamor spadajo prvostopni potomci bratov in sester, zeti in snahe, znaša taksa pri čisti vrednosti pripadle imovine do 2000 din 3.5% (doslej 5%), do 10.000 din 6% (5%), do 25.000 dinarjev 8% (doslej 6.5%), do 50.000 din 10% (8%), do 100.000 din 12% (9.5%), do 200 tisoč din 14% (11%), do 400.000 din 16% (12.5%), do 600.000 din 18% (14%), do 1 milijona din 20% (15.5%), do 2 milijonov din 22% (17%), do 3 milijonov din 24% (18.5%), in preko 3 milijonov 26% (20%).

V peti skupini, kamor spadajo tast, tašča, posvojitelj in posvojiteljica ter drugostopni potomci bratov in sester, znaša taksa pri čisti vrednosti pripadle imovine do 2000 din 10% (doslej 8%), do 10 tisoč din 12% (10%), do 25.000 din 14% (12 odstotkov), do 50.000 din 16% (14%), do 100.000 din 18% (16%), do 200.000 din 20% (18%), do 400 tisoč din 22% (20%), do 600.000 din 24% (22%), do 1 milijona din 26% (24%), do 2 milijonov din 28% (26%), do 3 milijonov din 30% (28%), in nad 3 milijone din 32% (30%).

V poslednji, to je peti skupini, kamor spadajo vse ostale osebe, kakor tudi naprave in ustanove, v kolikor niso oproščene, znaša taksa pri čisti vrednosti pripadle imovine do 2000 din 15% (12%), do 10.000 din 17% (14%), do 25.000 din 19% (16%), do 50.000 din 21% (18%), do 100 tisoč din 23% (20%), do 200.000 din 25% (22%), do 400.000 din 27% (24%), do 600.000 din 29% (26%), do 1 milijona din 31% (28%), do 2 milijonov din 33% (30 odstotkov), do 3 milijonov din 35% (32%), in preko 3 milijone din 37% (34%).

V besedilu k tarifni postavki 23 je črtana dosedanja določba, po kateri so plačevalce osebe iz prve in druge skupine za darila od 2000 do 10.000 din 1% takse.

Razpredelnica za takso od prenosa nepremičnin zaradi smrti ali daritve med živimi ostane nespremenjena le s to raz-

liko, da pridejo v prvo skupino tudi adoptirani otroci.

Novo takse veljajo od 23. decembra preteklega leta.

Gradbene takse.

Taksa za dovolitev, da se podaljša rok za dovršitev zgradbe ali izvršitev naročila, če se to ne smatra za spremembo pogodbe po čl. 84. zakona o državnem računovodstvu (tarifna številka 24/a), je doslej znašala 100 din; odslej pa znaša pri proračunski vrednosti posla ali dobave do 20 tisoč din 50 din, do 100.000 din 100 din, do 500.000 din 200 din, do 1.000.000 din 300 din in za vsak nadaljnji pričetni milijon še 100 din.

Takse na priznanice o plačani najemnici.

Taksa na priznanice o plačani najemnici (tarifna postavka 33), se poviša pri zneskih preko 3000 din. Za priznanico o prejeti najemnici do 500 din znaša taksa, kakor doslej 1 din, do 1000 din 2 din, do 2000 din 5 din in do 3000 din 10 din. Za višje zneske je znašala doslej priznanična taksa za vsakih 100 din preko 3000 din še 25 par, odslej pa še 50 par. Tako znaša taksa za priznanico v znesku 3500 din 12.50 din (10 din plus 5 krat 0.50 din), za priznanico v znesku 4000 din 15 din (10 plus 10 krat 0.50).

Taksa na tekoče račune.

Doslej je znašala taksa po tarifni številki 37 za vsak otvoren tekoči račun pri delniških (razen zavarovalnih) družbah na leto 20 din, odslej pa znaša ta taksa 30 din in jo je treba plačati tudi za vsak otvoren ali tekoči pri družbah z omejeno zavezo in vseh podjetjih, ki morajo voditi poslovne knjige. Vsi imenovani taksni zavezanci so dolžni v začetku vsakega polletja, najkasneje pa do 15. januarja oziroma do 15. julija predložiti pristojni državnih oblasti seznam otvorenih ali tekočih računov v preteklem polletju in takso nalepiti na seznam. Na račune, ki so otvoreni med osebami, ki so zavezane tej taksi, se plača polovica takse.

Taksa na listine o jamstvu.

V tarifni številki 39 se najprej spremeni besedilo v toliko, da se namesto besede »jamstvo« vnese »zavarovanje pravice z jamstvom, hipoteko ali zastavo (kavcijo)«. Taksa na listine o zavarovanju pravice z jamstvom, hipoteko ali zastavo ali za spis, s katerim se ponuja to zavarovanje pravice, se plačuje po vrednosti: a) za zavarovanje državnih davščin po delnem znesku zavarovanja za en mesec 0.3% (nespremenjeno), b) za ostale listine o zavarovanju pravice pa v višini 0.2% od vrednosti obveznosti, za katero se daje zavarovanje (doslej 0.1%). Če je obveznost, za katero se daje zavarovanje neocenljiva, se plača za listino taksa v višini 20 din. Če se da zavarovanje pravice z garancijskim pismom ali s hipoteko, se prilepi taksa na garancijsko pismo ali na spis o hipoteki: če pa se da to zavarovanje pravice v vrednostnih papirjih privatnih davkov, se prilepi taksa na spis, s katerim se to zavarovanje pravice ponuja. K že obstoječim pripombam k tej tarifni postavki se dodata še naslednji dve pripombi. Če je obveznost, za katero se daje zavarovanje z zastavo, nedoločena in se ne da niti približno ugotoviti, se ima taksa odmeriti po vrednosti danega zavarovanja, kolikor ta ni izčrpana s prejšnjimi zastavnimi pravicami; vendar v tem slučaju taksa ne more biti manjša nego 20 din. Če pa ena od pogodbениh strank proži drugi zavarovanje pravice v pravni listini o glavnem poslu,

tedaj se to zavarovanje pravice ne upošteva pri odmeri takse na to pravno listino.

Sodne takse.

Nadalje je ministrski svet na predlog finančnega ministra predpisal uredbo o spremembah in dopolnitvah zakona o sodnih taksah. Že s § 19. finančnega zakona za 1938-1939 so bile povišane vse stalne takse po zakonu o sodnih taksah za 50%, z uredbo od 10. julija 1939 pa je bil uveden poseben sodni prispevek za gradbeni fond v višini 10% sodne takse, kar po-

meni zvišanje sodnih taks. Po mednarodnem komentarju je to eden glavnih razlogov, zakaj z novo uredbo niso splošno povišane tudi sodne takse, čeprav obstoje po uradnem mnenju za takšno povišanje enako upravičeni razlogi, kakor za povišanje drugih državnih dajatev. Zaradi tega uredba o spremembah in dopolnitvah zakona o sodnih taksah spreminja samo nekatere določbe. Tako je s § 1 normirano, da mora država v vsakem primeru, kadar je ena stranka v pravdnem ali izvršilnem postopku oproščena plačila taks, priti do svojih taks, kar dozdej ni bilo.

upravnih sodiščih, a tudi z ozirom na zakon o taksah, dne 5. oktobra 1937. rešil:

Ugodi se pritožbi in razveljavi se razsodba Upravnega sodišča v Celju z dne 30. junija 1937 št. A - 93/37/8 kot protivna zakonu.

Razlogi:

Po proučitvi pritožbe, razsodbe Upravnega sodišča v Celju in ostalih aktov, ki se nanašajo na ta predmet, je Državni svet našel:

Po § 122. Gradbenega zakona občina izvršuje gradnjo trotoarjev ob privatni posesti na osnovi pristojno odobrenih načrtov, a po § 123. istega zakona so lastniki zemljišča dolžni občini povrniti efektivne stroške za gradnjo trotoarja vzdolž svoje posesti v ulicah, določenih z regulacijskim načrtom.

Iz teh zakonskih predpisov izhaja, da je občina pooblaščenca, da izterja efektivne stroške od lastnika zemljišča samo za napravo trotoarja, a pod izrazom »trotoar« se mora razumeti oni del ulice, ki se nahaja neposredno poleg samega zemljišča dotičnega lastnika in ki je namenjen za uporabo pešcev.

V konkretnem slučaju se zahteva od tožeče stranke, da povrne stroške za napravo robnikov, ki se nahajajo na makadamskem pasu (ki je zasajen z drevjem in zelenjem), ali je taka zahteva ljubljanske občine protivna §§ 122. in 123. gradbenega zakona, ker ima občina pravico samo do terjatve stroškov za napravo robnikov na trotoarju, ki se nahaja ob sami posesti tožeče stranke, a ne tudi za napravo robnikov na makadamskem pasu te ulice, ker se ta pas v nobenem slučaju ne more smatrati za sestavni del trotoarja.

Iz teh razlogov je razsodba Upravnega sodišča v Celju, v kolikor uveljavlja nepravilno zahtevo ljubljanske občine, protivna zakonu in se je radi tega morala razveljaviti, kakor je rečeno v dispozitivu tega rešenja.

Neodbitni stroški od davčne podlage za predpis zgradarine

Upravno sodišče v Celju je z razsodbo z dne 17. januarja 1939., št. F. 379/38-7 razsodilo: Tožba se zavrne kot neosnovana.

Razlogi:

Pritožbo proti odmeri je dravska finančna direkcija v Ljubljani z odločbo z dne 7. novembra 1938 št. 157/80-III glede priznanja stroškov za dimnikarja, za odvoz fekalij, za razsvetljavo stopnic itd. pritožbo zavrnila kot neosnovano, ker so osporavani stroški že vsebovani kot upravni stroški v odbitku po čl. 36. zakona o neposrednih davkih.

Proti tej odločbi je tožitelj pravočasno vložil tožbo na upravno sodišče.

V tožbi uveljavlja tožitelj, da je v svoji zgradarinski prijavi za predmetno zgradbo točno navedel, katere zneske prejema od najemnikov kot čisto najemnino in koliko znašajo mesečna povračila najemnikov na račun tako zvanih postranskih pristojbin, ki jih za razsvetljavo, za odvoz smeti, fekalij in snega, za čiščenje dimnikov, za razsvetljavo stopnišča itd. plačuje za nje; da bi se ta povračila, ki jih je dokazal, morala po čl. 34. zakona o neposrednih davkih upoštevati kot odškodnina najemnikov najemodajalcu, ki spada v odmero osnovo zgradarine; da so sporna povračila odbitna tudi v smislu razpisa ministrstva financ z dne 12. februarja 1935, IV. št. 11.808/3.

Tožitelj predlaga, da se napadena odločba razveljavi.

Spomenica o odložitvi plačila najemnin

Hišni in zemljiški posestniki, organizirani v glavni Zvezi društev hišnih in zemljiških posestnikov kraljevine Jugoslavije (s sedežem v Zagrebu) so predložili g. ministru za pravosodje dr. Lazi Markoviću glede na izdelano uredbo o odložitvi najemnin, katere dolgujejo osebe, pozvane na vojno dolžnost, sledečo

spomenico:

Po gori navedeni uredbi osebam, ki so pozvane na vojno dolžnost najmanj za dobo 15 dni, ni treba plačati najemnine po vpoklicu na vojno dolžnost, za dobo 3 mesecev po odpustitvi in pa za čas, ko je oseba na vojni dolžnosti.

To naj bi veljalo tudi za najemnine (zakupnine) poslovnih prostorov ob izvestnih okolnostih (t. j. da je posel znatno zmanjšan). Nadalje se prekinejo vsa postopanja zaradi plačila najemnine, novih postopanj pa za čas, ki jih odreja uredba, ni mogoče uvesti. Predpisi te uredbe se ne nanašajo edino na najemnike (zakupnike), katerih dohodki niso zaradi poziva na vojno vezbo zmanjšani.

Tako omejevanje svobodnega razpolaganja stanovanjskih in poslovnih prostorov znači ponovno postopno upropaščanje hišne posesti, kot je bilo to ob priliki veljavnosti stanovanjskih zakonov, ki so veljali v naši državi takoj po vojni vse do leta 1930. dalje, ko so bili končno ukinjeni.

Hišna posest je danes zlasti v mestih davčno preobremenjena z državnimi in samoupravnimi davki, dokladami in taksami. Tej preobremenitvi pa se je pridružil še novo uveden poseben prispevek za narodno obrambo in sicer počenši od 1. julija t. l. Ta obremenitev znaša pri starih stavbah 25 do 40% obstoječega skupnega državnega davka na hišni dohodek, pri novih zgradbah (z davčno olajšavo) pa 50 do 100%.

Če se upošteva, da doprinašajo hišni posestniki ogromne vsote za narodno obrambo, tedaj pomeni uveljavljenje uvodoma omenjene uredbe pravo katastrofo za nadaljnji obstanek hišne posesti. Ako je dana potreba, da se pomaga osebam, ki so pozvane na vojno dolžnost, tedaj mora nuditi to pomoč država na breme vseh državljanov. Nepravilno je, da se hišno-posestniški stan, katerega dohodek je že itak preobremenjen z davki, obremenjuje še z novimi bremenimi v obliki onemogočenja terjatve dospelih najemnin, po odrejenem roku pa samo pravico terjatve polovice neplačanih najemnin obenem z izgubo ostanka 50%. Pri vsem tem pa mora plačati državne davke in samoupravne doklade in zadostiti privatno-pravnim obvezam (n. pr. plačilo anuitete, obresti, vodovodne, električne pristojbine, gorivo za centralno kurjavo itd.).

Prosimo Vas, gospod minister, da izdelani načrt uredbe ne bi uzakonili iz gori navedenih razlogov. V kolikor pa le namepravate zaščititi vojne obveznike, Vas prosimo, da v uredbi, ki jo je treba dopolniti in spremeniti, predvidite sledeče:

1. Hišni posestnik, ki bi bil prizadet po odredbah navedene odredbe, ni dolžan plačati dospelih davkov, dokler ne more izterjati redno dogovorjene najemnine.

2. Za neplačane najemnine naj se odpišejo davki in samoupravne dajatve.

3. Izguba 50% najemnin (če bo to določeno v uredbi) naj se prizna kot plačilo davka in sicer na temelju dokazov, ki jih mora doprinesiti hišni posestnik.

4. Potrebne dokaze, da je najemnik na vojni dolžnosti, so dolžne izdajati upravne oblasti ali vojni okrogli. Prošnje in rešitve teh za izdajanje dokazov naj bodo proste vseh taks.

5. Postopanje glede ugotovitve, da je posel v oddanih prostorih v dobi, ko je najemnik na vojni dolžnosti bistveno zmanjšan, mora biti kratko, da se ne bi zadeva zadržava in s tem nanese škoda hišnim posestnikom.

6. Istotako mora biti tudi postopanje ugotovitve, da je oseba, ki je skrbela za vzdrževanje najemnika, pozvana na vojno dolžnost — kratko.

7. Končno je predvideti kratko postopanje tudi za one primere, ko gre za ugotovitev, da dohodki na vojno dolžnost pozvanega najemnika niso zmanjšani.

Dovoljujemo si Vas, gospod minister, opozoriti na to, da bi uveljavljenje navedene uredbe imelo za posledico tudi to, da bodo najemniki pričeli sploh postopoma ustavljati plačevati najemnine, češ da bodo pozvani na vojno dolžnost. Tako se bodo na eni strani gromadili dolgovi na nepobranih najemninah, na drugi strani pa se bodo najemniki, če bodo pozvani na vojno dolžnost, okoriščali s predpisi uredbe o odgoditvi izvržbe.

Posebej pa še poudarjamo, da bi se z uveljavljenjem navedene uredbe moralo uveljaviti gori znešene predpise glede plačevanja davka, nadalje predpise o odgoditvi plačila dospelih anuitet hipotekarnih posojil, ter vseh onih dolgov, ki so v zvezi s hišno posestjo.

Prosimo Vas, gspod minister, da bi blagovolili v primeru, da pristopite h končni redakciji omenjene uredbe, poslati jo v premislek le tej Zvezi, oziroma da skličete anketo, na katero bi poslali naše odposlanke, da ne bi s predpisi te uredbe nanese velike škode celokupni hišni posesti.

Plačilo stroškov za hodnik

Zelo važna razsodba državnega sveta z dne 5. oktobra 1937., št. 19.809.

Državni svet v III. oddelku je z razsodbo na pritožbo N. N. iz Ljubljane proti razsodbi Upravnega sodišča v Celju z dne 30. junija 1937. A - 93/37/8, s katero je bila zavrnjena njihova pritožba proti odloku banske uprave v Ljubljani z dne 15. marca 1937. št. 8490/1 v predmetu plačila stroškov za napravo robnikov od tožeče stranke v znesku 19.125/97 din, na osnovi čl. 17, 37, 38 in 41 zakona o Državnem svetu in

Upravno sodišče je v obtožbi razmotrivalo naslednje:

Po členu 34., točka 1. zakona o neposrednih davkih je davčna osnova pri zgradbah, faktično oddanih v najem, najemnina ob času, ko se razglasi poziv za predložitev davčnih prijav, prištevši k tej tudi vrednost vseh obveznosti, dajatev, storitev in ugodnosti, ki jih mora najemnik iz naslova najemnine vršiti, dajati ali opravljati najemodajalcu; odbijajo pa se stroški za vzdrževanje, upravo in amortizacijo zgradbe. Ti stroški so s stalnim odstotkom določeni v členu 36. navedenega zakona.

V skladu s tem zakonskim predpisom določa točka 4. pravilnika k čl. 34. zakona o neposrednih davkih, da se smatra za sestavni del najemnine vsaka odškodnina, ki jo opravlja in daje najemnik lastniku za ukoriščenje zgradbe; točka 2 pravilnika k navedenemu členu pa odreja, da se smatrajo za davku zavezan dohodek pri zgradbah vsi prejemki, vse obveznosti, dajatve, storitve in ugodnosti, ki se dajo ali opravljajo kot neposredna odškodnina za uporabljanje zgradbe ali njenega dela.

Po členu 35. zakona o neposrednih davkih se v primeru, da se odda stanovanje ali zgradba v najem skupno z vrtom, opremo, orodjem itd., plačuje davek na dohodek od zgradbe s a m o za oni del najemnine, ki je bil dogovorjen posebej za zgradbo samo.

Iz teh zakonskih določb izvira predvsem, da je zavezana zgradarini odškodnina, ki se daje za zgradbo kot tako, ali za druge predmete, ki služijo v to, da se zgradba svojemu namenu primerno uporablja, torej za pritikline v smislu § 294. odz. Odškodnina za uporabo drugih predmetov, ki ne služijo zgradbi sami, ki torej ne služijo za to, da se najeta zgradba, odnosno njen del svojemu namenu primerno uporablja, nego služijo skupno z zgradbo vred drugemu gospodarskemu smotru, potem takem ni zavezana zgradarini. Kajti v tem primeru ne gre za en najemni objekt, nego za različne najeme in mogoče tudi za različne davčne objekte.

Tudi ni zavezana zgradarini odškodnina najemnikov za storitve najemodajalca, ki niso potrebne za to, da vzdržuje najemodajalec najemni objekt na lastne stroške v rabnem stanju, do česar je po določbi § 1096. o. d. z. zavezan, nego ki jih opravlja najemodajalec na mesto najemnikov na podstavi posebnega dogovora in ki so potrebne za faktično uporabljanje zgradbe, odnosno njenega dela v konkretnem primeru.

Končno izvira iz zgoraj navedenih določb zakona o neposrednih davkih in pravilnika k temu zakonu, da spadajo vsi ostali prejemki (torej razen v prejšnjih dveh odstavkih navedenih), ki jih dobiva lastnik zgradbe od najemnika zgradbe, odnosno njenega dela, v odmerni osnovi zgradarine in da se od tako ugotovljene kosmate najemnine ne smejo odbiti nobeni zneski razen odbitkov po čl. 36. zakona o neposrednih davkih.

V predmetnem primeru zahteva tožitelj, da se izločijo iz odmerne osnove zgradarine zneski, ki so jih po najemniških pogodbah poleg dogovorjene najemnine morali plačevati najemniki tožitelju kot najemodajalcu za dimnikarja, za odvoz fekalij in za čiščenje stopnic, češ da zadevni zneski ne spadajo v odmerni osnovi zgradarine.

To tožiteljevo stališče pa je zgrešeno. Dimniki, stopnice in prostor za odlaganje smeti (fekalij) so naprave, ki služijo neposredno zgradbi sami in so po svojem namenu na razpolago najemnikom, ki so si s tem, da so v tožiteljevi zgradbi najeli stanovanja, pridobili pravico jih uporabljati. Vse te naprave so za uporabnost zgradbe kot take neobhodno potrebne (dimniki za

odvod dima, stopnice za dohod k stanovanju, smetišče in greznica pa za smeti in fekalije). Za take naprave pa mora skrbeti, t. j. vzdrževati v uporabnem stanju, najemodajalec, odnosno lastnik zgradbe sam v smislu § 1096 o. d. z. Zneski, ki so jih morali najemniki dajati tožitelju poleg pogodbene najemnine za zgradbo samo kot povračilo za stroške dimnikarja, za čiščenje stopnic, za odvoz fekalij, so torej dajatve, ki so jih najemniki vršili namesto tožitelja. Take dajatve pa po uvodoma navedenih zakonskih določbah spadajo v odmerni osnovi zgradarine.

Davčno oblastvo je torej postovalo po zakonu, ko je pri odmeri zgradarine za sporno zgradbo za leto 1937 napovedani kosmati najemninji prišlo napovedane zneske, ki so jih najemniki poleg najemnine morali plačevati za dimnikarja, za čiščenje stopnic in za odvoz fekalij.

Tožba je torej neosnovana.

Popisne pole davkoplačevalcev v Ljubljani

Mestno poglavarstvo v Ljubljani je vsako leto pozvalo vse ljubljanske hišne posestnike, da v najkrajšem roku meseca februarja izročijo vsem hišnim najemnikom in nekaterim drugim osebam osebne popisne pole s kuponi ob prejemu dotične pole po mestnem poglavarstvu. Takih popisnih pol je mestno poglavarstvo razdelilo vsako leto, na prav dobrem papirju, z obširnimi poukom na okroglih 30.000 pol. Poleg tega pa še za vsako hišo posebno skupno polo, tedaj še okrog 7000 hišnih pol, skupaj okroglo 40.000 vseh pol. To je mestno poglavarstvo stalo mnogo denarja, a večina popisnih pol je bila praznih, ker ti, ki so pole izgotavljali, kakor državni uradniki, upokojenci, samoupravni uradniki ne spadajo v dotične popisne pole. Ravno tako tudi ne spadajo v te pole hišni posestniki sami.

Ker so se tako obširne pole zahtevale samo od davčne uprave za mesto Ljubljano in nikjer drugod, ne v naši banovini, kakor tudi ne v vsej državi, je prišel naš društveni predsednik do prepričanja, da mestno poglavarstvo oziroma davčna uprava nima zakonite pravice do takih obširnih popisnih pol.

Po členu 110. davčnega zakona oziroma pravilnika k temu členu je predpisan za vsako hišo samo skupen izkaz in samo osebe, ki so podvržene pridobitni, odnosno rentnini. Vsi drugi stanovi pa ne pridejo v ta popisni izkaz.

Zato je predsednik Frelj interveniral pri šefu davčne uprave, mu pojasnil nepraktičnost navedenih izkazov, potratu papirja in denarja ter ogromno delo, ki se povzroča hišnim posestnikom in drugim. Gospod šef davčne uprave je popolnoma priznal predsednikovo tolmačenje in se popolnoma zadovoljil, da bodo za leto 1940. vpeljani samo skupni izkazi za vsako posamezno hišo. To je zopet lep uspeh delovanja našega društva in edino prava taktika, ki jo povsod zavzemamo.

Vpogled v spise ne podleže taksi

(Člen 133. davčnega zakona in tarifna postavka 41 in 42 taksnega zakona.)

Finančno ministrstvo je z odlokom z dne 18. VIII. 1939 z. 51.559-III. rešilo vprašanje zagrebške Zveze denarnih zavodov tako, da za prošnjo za vpogled v davčne spise ni plačati takse v znesku din 10.— (tarifna postavka 41), če gre za pregled aktualnega materiala, t. j. dokler je pritožbeno postopanje še v teku oziroma rok pravnega sredstva še ni potekel. Tako po tarifni postavki 42 je plačati za vse prepise, četudi še teče rok pravnega sredstva.

Pripomniti je sledeče: Glasom odstavka 3. člena 133. zakona o neposrednih davkih ima davčni zavezanec pravico vpogledati v spise predpisov davka in napraviti pri državnem oblastvu prepise, dokler ni potekel pritožbeni rok oziroma rok za vložitev tožbe na državni svet ozir. upravno sodišče. V pravilniku člena 133. cit. zakona je to ponovljeno, vendar z dostavkom, da se po plačilu takse dovoli vpogled v spise. To je vodilo do nesporazumov in do pobiranja takse v znesku din 10.— na prošnje. Tar. postavka 41 pa predpisuje taksiranje samo tedaj, kadar gre za pregled rešenih (zaključenih) spisov.

Kazenska odgovornost v primeru netaksiranih računov

(Štev. 23111/5. VIII. 1939, Fin. zbr. št. 32, stran 474 od 10. VIII. 1939.)

Zaradi neenakega postopanja v vprašanju kazenske odgovornosti v primeru netaksiranih računov je izdal oddelek za davke na osnovi člena 43. zakona o taksah sledeče pojasnilo:

V smislu odredbe odstavka 3. čl. 51. zakona o taksah je v primeru netaksiranja računov po 1. aprilu 1936 odgovoren najprej lastnik dokumenta-računa, a izdajatelj šele tedaj, kadar se ugotovi nezmožnost plačila lastnika dokumenta oziroma računa.

Gornje se dostavlja v znanje in zaradi nadaljnjega postopanja, da se izogne neenaki praksi.

Likvidacija centralnih fondov

V sporazumu, ki je bil sklenjen, je med drugim določeno, da se likvidirajo in razdelijo tudi centralni fondovi. Prvi tak fond, ki se sedaj likvidira, ker še ni pričel poslovati, je fond za gradnjo in nakup objektov po sklepu ministrsk. sveta od 4. maja 1939. O Službenih novinah je namreč objavljen odlok, ki ga je ministrski svet sprejel na predlog finančnega ministra. S tem odlokom se razveljavi odlok ministr. sveta od 4. maja in pravilnik od 26. junija 1939, ki je bil izdan na podlagi tega odloka. Gre za fond, ki se je v juliju rodil iz kaldrminskega fonda. Iz tega fonda je bil vzet znesek 6 milijonov din, nadalje pa je bilo določeno, da se bo skozi osem let stekalo v ta novi fond 25 odst. skupnih kaldrminskih dohodkov, dokler se ne doseže vsota 40 milijonov din. V pravilniku, ki je bil izdan za poslovanje tega fonda, je med drugim rečeno, da se bodo sredstva porabila za gradnjo poslopja ob Ulici admirala Geprata in Novi ulici v Beogradu za uradne prostore finančnih uradov, nadalje za izdatke v zvezi z gradnjo tega poslopja, za izplačilo anuitet za posojilo, ki bi se v ta namen najelo pri Državni hipotekarni banki ter končno nakup neke motorne ladje.

Posledica ustanovitve tega novega fonda na breme kaldrminskega fonda bi bila ta, da bi se znatno skrčili dohodki kaldrminskega fonda za gradnjo carinskih objektov in cest k tem objektom, kajti občine naj bi iz kaldrminskega fonda v bodoče dobivale namesto 70 odst. le še 49 odst. Ker se sklep ministrsk. sveta od 4. maja 1939 glede porabe dohodkov tega novega fonda še ni pričel izvajati, je ministrski svet lahko izvršil likvidacijo fonda brez težkoč z enostavnim razveljavljenjem prejšnjega sklepa ministrskega sveta in pravilnika.

Pričakovati je, da bodo v smislu sporazuma prišli kmalu na vrsto tudi številni drugi centralni fondovi, ki so bili ustanovljeni zlasti v zadnjih letih.